

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Електронне видання

**Актуальні питання підготовки майбутніх
фахівців педагогічної освіти в умовах
освітніх трансформацій**

МАТЕРІАЛИ
IV ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

26 грудня 2019 року

Мелітополь, 2019

УДК 378.091.21:005.6

ББК 74.58

Б 43

Актуальні питання підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти в умовах освітніх трансформацій: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (26 грудня 2019 р., м. Мелітополь). – Мелітополь, 2019. – 97 с.

Рецензенти:

Нечипоренко В. В. - доктор педагогічних наук, професор, ректор Хортицької національної начальної-реабілітаційної академії Запорізької обласної ради.

Крижко В. В. - кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки вищої школи, управління навчальним закладом та методики викладання суспільствознавчих дисциплін Бердянського державного педагогічного університету.

До збірника ввійшли матеріали, що репрезентують результати досліджень з актуальних питань підготовки майбутніх фахівців педагогічної освіти у закладах вищої освіти.

Електронне видання призначено керівникам, педагогічним працівникам, психологам, викладачам закладів вищої освіти, у тому числі, закладів післядипломної педагогічної освіти, а також усім тим, хто цікавиться психолого-педагогічними проблемами підвищення якості професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах трансформації освіти.

Матеріали подано в авторській редакції

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

УДК 378.091.21:005.6.

ББК 74.58

© Автори публікацій, 2019

ЗМІСТ

Батарейна І.

МЕТОДИ І ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ..... 6

Бєльчева Т., Куст А.

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО
ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ
ШКОЛІ 10

Бунчук О., Єрошкіна Є.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ УЧНІВ
СТАРШОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА
ЛІТЕРАТУРИ 14

Бунчук О., Корчака Р.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕДІАКУЛЬТУРИ УЧНІВ СТАРШОЇ
ШКОЛИ У ПОЗАНАВЧАЛЬНИЙ ЧАС ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-
ПРОСВІТНИЦЬКИХ ТЕХНОЛОГІЙ 18

Воровка М., Бунчук О.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ 23

Головкова М., Шкарупа М.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ..... 26

Головкова М., Ялтиченко Л.

ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ 38

Головкова М., Ялтиченко Л.

УДК 316.346(477)

Воровка Маргарита Іванівна

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

Бунчук Оксана Володимирівна

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедра педагогіки і педагогічної майстерності
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ГЕНДЕРНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ

Формування егалітарної гендерної культури особистості в процесі освіти є для України не лише методологічним орієнтиром, а й вектором модернізації системи освіти, відповідно до цінностей демократичного суспільства. Це створить умови для ненасильницької, особистісно орієнтованої її організації задля для найповнішої самореалізації вихованців, забезпечення їх високої адаптивності до полікультурного середовища, формування миролюбності, толерантності, демократичності, здатності до індивідуального життєвого вибору в динамічному сучасному суспільстві.

Ми розуміємо гендерну культуру особистості як складову загальної культури особистості, яка містить комплекс характеристик (знань, якостей, звичок, способів досягнення задуманого, ціннісних орієнтацій), що визначають розвиток та саморозвиток особистості, спосіб оформлення нею власної життєдіяльності в усіх сферах соціальних відносин залежно від її гендерного світогляду (патріархатного або егалітарного) [1].

Структуру гендерної культури особистості більшість дослідників розглядають через сукупність компонентів, які співвідносяться з психологічною структурою особистості. На думку А. Швецової [4], ці компоненти виявляються в базових сферах людської життєдіяльності: сімейно-побутовій, освітній, трудовій та суспільно-політичній. Окремо слід

визначити морально-етичну сферу, оскільки вона не має інституційного статусу, але наявна у всіх інших аспектах життєдіяльності, зумовлюючи характер гендерних взаємодій. У всіх названих сферах існують гендерні універсалії – загальні для чоловіків і жінок цінності та норми, які можуть бути розглянуті не в традиційному контексті відмінностей між статями, а з точки зору того, що їх об'єднує. Саме через ці універсалії може бути розкрита гендерна культура майбутніх учителів.

У нашому дослідженні ми виокремлюємо три структурні компоненти гендерної культури особистості:

– когнітивний компонент пов'язаний з показом різних сторін соціальної реальності, результатом чого є сукупність гендерних уявлень і знань, обізнаність в сфері гендерних відносин, що пронизують суспільне життя. Особливе місце посідають гендерні стереотипи, які є різновидом соціальних стереотипів. Як стійкі уявлення про характер соціальних взаємовідносин між статями, про норми, принципи, які різняться в залежності від статі, гендерні стереотипи поширюються на весь спектр соціальних відносин, суспільної свідомості. За умов його недостатньої сформованості, людина змушена діяти на основі простих, примітивних форм регуляції, які формуються стихійно у вигляді поведінкових стереотипів, а її система цінностей вибудовується як конгломерат розрізаних шаблонів і стереотипів, засвоєних від референтних людей без критичного порівняння й осмислення [2, с. 324]. Гендерні стереотипи, які є різновидом соціальних стереотипів, що виявляються в ході взаємодії людей і накладають відбиток на характер цієї взаємодії, виступають фундаментом, що визначає особливості сприйняття самого себе, інших і всього комплексу соціальних взаємодій;

– афективний компонент є показом ціннісно-емоційного ставлення індивідів до гендерних аспектів соціальної реальності. Він представлений в ціннісних гендерних репрезентаціях як сукупність суб'єктивних, емоційно забарвлених думок та оцінок гендерних аспектів різних сторін соціальної реальності;

– конативний компонент, який показує гендерно забарвлені вчинкові установки, мотиваційний стан, психологічну спрямованість на певні форми соціальної діяльності та взаємодії, а також гендерні плани, способи та структуру поведінки.

Освітні заклади разом з іншими агентами соціалізації визначають ідентичності особистості, а також наявні можливості особистого, громадянського й професійного виборів. Сама організація освіти, як і гендерні ролі, які тут панують, «вбудовують» модель «нормального життя», включають уявлення про жіночі й чоловічі статусні позиції [3, с. 12]. Обов'язковим кроком у формуванні гендерної культури особистості є експериментальна перевірка ефективності визначених компонентів у професійній підготовці майбутніх учителів. Такий підхід уможливорює розкриття місця закладів освіти в збереженні, конструюванні й репродукуванні гендерної культури, затвердженні або пом'якшенні гендерної асиметрії в суспільстві, визначенні умов, шляхів та засобів забезпечення розвитку здібностей та інтересів індивіда, незалежно від його статі та меж традиційних гендерних стандартів і норм, заради затвердження цінностей демократичного суспільства та формування особистості егалітарного типу.

Список літератури

1.Воровка М.І. Теорія і практика розвитку гендерної культури студентів вищих навчальних закладів України 60 роки ХХ – початок ХХІ століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук : спец. 13.00.01 Загальна педагогіка та історія педагогіки. Кропивницький, 2019. 42 с.

2.Роговець О. В. Структура громадянської культури підлітків: когнітивний компонент. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. 2009. №1 (13). С. 317–325.

3.Харченко С.Я, Харченко Л.Г., Гришак С.М., Болотська О.А. Гендерна соціалізація сучасної жіночої молоді: Монографія. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка». 2009. 318 с.

4.Швецова А.В. Гендерная культура студенческой молодежи в

условиях современной России: автореф. кандидата социологических наук, спец-ть 22.00.06: Социология культуры. Екатеринбург. 2013. 20 с.

УДК: 378.013

Головкова М.

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри педагогіки і педагогічної майстерності

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

Шкарупа М.

здобувач другого рівня вищої освіти

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Еталонний образ фахівця, створений як кінцева мета професійної підготовки, вимагає визначення комплексу педагогічних умов її організації. Педагогічні умови – це певний комплекс обставин, що є необхідними і достатніми для досягнення професійної підготовленості майбутніх викладачів фізичної культури до виховання студентів із високим рівнем культури здоров'я. І. Яковлева, вивчаючи організаційно-педагогічні умови формування культури здоров'я студентів, зазначає, що вони є сукупністю обставин, необхідних для формування культури здоров'я студентів закладу вищої освіти, що передбачають інтеграцію наукових знань студентів про культуру здоров'я, усвідомлення і прийняття культури здоров'я як професійно-особистісної цінності, оволодіння студентами вміннями й навичками здоров'язбережувальної діяльності, включення в культурно-оздоровчу діяльність, формування потреби у зміцненні здоров'я [92].

Під педагогічними умовами підготовки майбутніх викладачів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності науковці розуміють спеціально сконструйовані обставини, що суттєво впливають на